

Universalus veiksmo ir atoveikio dėsnis

Veiksmas ir atoveikis yra šio materialaus pasaulio dualizmo pagrindas. Viskas, kas įvyksta, turi savo priežastį ir sukelia tam tikras tiesiogines ar netiesiogines pasekmes. Atsitiktinumas neegzistuoja. Viskas yra priežasties-pasekmės mechanizmo dalis. Priežastis ir pasekmė kyla iš veiksmo-atoveikio principo. Vedos teigia, kad šis principas veikia tiek fiziniame, tiek ir nefiziniame lygmenyse. Principas "veiksmas=atoveikiui" sudaro klasikinės Niutono fizikos pagrindą, kuri apriboja šį principą tik mechaniniams procesams. Ir nors Niutonas neigė bet kokį veiksmo - atoveikio principą nesant tiesioginio fizinio kontakto, tačiau šiuolaikinė kvantinė fizika teigia šio principo universalumą. Tokie pionieriai šioje srityje kaip pvz. Deividas Bomas išklė hipotezę apie universalų kvantinį potencialų lauką, kuris koordinuoja fizinių įvykių hierarchiją ir tuo padaro įmanomu nevienalaikių fizinių įvykių sinchronizaciją.

Tai tėra abstrakčios idėjos, tačiau jos parodo, kad sudėtingų veiksmo ir atoveikio sistemų gilesnė analizė tiek atominiame, tiek ir kosminiame lygiuose, veda prie išvados, kad vien tik mechanistinis priežasčių - pasekmių supratimas negali visko paaiškinti. Tai ypač paaiškėja, tyrinėjant tokius fenomenus kaip sąmonė, gyvybė, individualybė ir likimas.

Vedos teigia, kad nėra tokio dalyko kaip atsitiktinumas. Viskas vyksta aukštesnių jėgų valia. Šios jėgos kartais vadinamos "Apvaizda". Viskas, kas įvyksta, turi priežastį ir aukštesnį tikslą. Deja, materialistinio pasaulėvaizdžio šalininkai šitą griežtai neigia. Jie sako, kad priežasties - pasekmės dėsnis egzistuoja visoje Visatoje, tačiau tik fiziniame lygmenyje. Jie teigia, kad gyvybė ir sąmonė tėra tik produktas atomų kombinacijų, kurios įvyko pagal griežtus fizikinius priežasties-pasekmės dėsnius. Tačiau jie neigia, kad priežasties-pasekmės dėsniai galioja gyvybei ir sąmonei. Jų teigimu, gyvybė ir sąmonė atsirado atsitiktinai ir veikia atsitiktinai. Tačiau toks argumentavimas yra nenuoseklus, tendencingas ir vienpusiškas.

Kitą vertus, negalima paneigti to fakto, kad vakarietiškam protui yra sunku priimti Vedų idėją, kad niekas nevyksta atsitiktinai. Jei atsitiktinumas neegzistuoja, vadinasi nusikaltimai, išprievartavimai, žmogžudystės, avarijos, karo nusikaltimai vyksta todėl, kad jie turėjo įvykti, kadangi tai buvo iš anksto nulemta?

Vedinė karmos idėja gali mums padėti išvysti šiuos dalykus aiškesnėje šviesoje. Karma paneigia tiek materialistinį, tiek ir fatalistinį pasaulėvaizdį. Karma praplečia priežasties-pasekmės dėsnį iš fizinio-mechaninio lygmens į nefizinį lygmenį: sąmonę ir likimą.

Yra daug nesusipratimų ir klaidingų idėjų apie karma. Kai kurie krikščionių kritikai teigia, kad karmos idėja atitinka "akis už akį, dantis už dantį" principą, kuris buvo priimtas žmonių, tačiau nepriimtinas Dievui. Liberalizmo šalininkai teigia, kad visi žmonės turi laisvą valią ir kiekvienas turi laisvai nuspręsti pats, kas yra gerai ir blogai. Jie teigia, kad nėra absoliučių standartų, kokius teigia karma. Tokios klaidingos idėjos atsiranda dėl nesupratimo. Pamėginkime išsiaiškinti ką karma reiškia.

"Karma" yra sanskrito žodis, reiškiantis veiksmažodį. Kadangi sanskrito kalba yra labai turtinga ir daugiareikšmė, žodis "karma" reiškia daug daugiau, negu vien tik "veiksmas". Šis žodis kilęs iš šaknies, "kri", kuri reiškia "daryti, planuoti, vykdyti". Todėl "karma" taip pat reiškia "tai, kas nulemta ir nulemia", t.y. kad joks veiksmas nėra laisvas. Kiekvienas veiksmas ar įvykis yra didžiulio priežasčių-pasekmių tinklo dalelė, kuri savo ruožtu nulemia ateities pasekmes ir įvykius. Šis "tinklas" yra valdomas karmos, t.y. priežasčių ir pasekmių dėsnio.

Daugiausia sumaištis ir nesusipratimų kyla dėl to, kad karma maišoma su predestinacija, t.y. fatalistine lemtimi, išankstiniu nulemtumu. Tačiau karma nėra predestinacija. Vedinis karmos supratimas apima tiek lemtį, tiek ir laisvą valią.

Neteisingas karmos supratimas gali vesti į pavojingus kraštutinius. Jei karma laikysime tiesiog lemtimi, tada tikėsime, jog nieko negalime pakeisti, nes viskas, kas mums turi įvykti, būtinai įvyks, nes tai nulemta mūsų karmos. Tokiu atveju galim mąstyti taip: "aš galiu išnaudoti kitus savo tikslams, žudyti juos koncentracijos stovyklose, padaryti juos savo vergais ir t.t. Jei aš tai galiu daryti, vadinasi tai yra jų karma, dėl to aš nekaltas, nes jei tai nebūtų jų karma, aš negalėčiau to jiems daryti. Bet kadangi aš galiu, vadinasi man leidžiama taip daryti." Deja, pasaulyje yra labai daug šitaip mąstančių individų, daug daugiau, nei jūs įsivaizduojate.

Tačiau tokioje logikoje yra dvi didelės klaidos. Pirma - laisva valia egzistuoja, antra - karma nėra aukščiausias kūrinijos įstatymas. Kita vertus, kai kurie filosofai mūsų laisvą valią laiko aukščiausiu įstatymu, tačiau ši teorija, nors ir patraukli, tačiau taip pat neteisinga. Aukščiausias Viešpats, Krišna, taip pat turi savo planą šiai kūrinijai ir kartas nuo karto sunaikina gyvas būtybes, kurios tampa per daug nuodėmingos ir agresyvios.

Mes turime suvokti, kad karma apima įstabią laisvos valios ir likimo sintezę. Abu šie aspektai egzistuoja kartu. Tam kad suprasti šią sunkiai suvokiamą tiesą, mes turime atsižvelgti į abi karmos dėsnio puses: veiksmažodį ir atoveikį.

Atoveikio požiūriu, mes turime priimti, kad visa, kas mums įvyko, buvo iš anksto nulemta ir sankcionuota Visuotinio Valdovo (t.y. Dievo, ar Višnu, Kuris kaip Supersiela yra visoje visatoje ir kiekvienos būtybės širdyje kaip visko liudytojas ir universali atmintis). Ar mes priimame šį požiūrį ar ne, tačiau pats faktas, kad kažkas įvyko, negali būti pakeistas. Mes galime tai vadinti atsitiktinumu ar nesėkme, tačiau tada mes pabėgame nuo pamokos, kurią turime išmokti.

Išmokti šią pamoką yra svarbu, nes kiekviena situacija verčia mus kaip nors reaguoti. Tai veda prie antrojo karmos dėsnio aspekto, t.y. veiksmo. Nors karmos dėsnis nulemia aplinkybes, kuriose dabar esame, mes taip pat turime laisvą valią pasirinkti kaip veikti kiekvienoje situacijoje. Tačiau tai, kad turime laisvą valią, dar nereiškia, kad esame "laisvi" ir "nepriklausomi". Laisva valia reiškia, kad mes laisvi veikti, priklausomai nuo tam tikrų aplinkybių, tačiau mes negalime kontroliuoti savo veiksmų rezultatų, kurie priklauso nuo aukštesnio karmos dėsnio.

Žmogus nėra apribotas veikti tam tikru būdu, kaip kad sakykim gyvūnai. Žmogus turi laisvą valią. Tačiau su šia laisva valia kartu ateina ir atsakomybė, kadangi mūsų veiksmai nulemia reakcijas. Taigi, mes esame laisvi pasirinkti savo ateitį, tiek individualiai, tiek ir kolektyviai. Ką mes bedarom, tai visada iššaukia teigiamas ar neigiamas reakcijas, kuriomis mes džiugiamės ar kenčiame. Mes nuolat patiriame reakcijas už savo praeities veiksmus, kuriuos atlikome naudodamiesi mums suteikta laisva valia. Todėl "kiekvienas yra savo laimės kalvis", t.y. mes esame atsakingi už savo laimę ir kančią, o materialioji gamta sukuria mums sąlygas, kuriose mes mėgaujamės ar kenčiame. Kolektyvinė karma yra daugelio individualių karmų sanakaupa. Jie daug žmonių daro tą patį dalyką ar remia tą patį veiksma, tai jie kolektyviai ir yra atsakingi už šių veiksmų rezultatus ir gauna kolektyvinį atpildą, kuris priklausomai nuo atliktų veiksmų gali būti geras arba blogas.

Nors karmos dėsnis yra toks, kad mes niekada nesame pasyvios likimo aukos, tačiau mes taip pat niekada nebūname laisvi nuo kūrinių dėsnų, kurie sukurti Kūrėjo. Jis taip pat turi savo troškimus ir planus materialiai kūrinių. Jis nori, kad gyvos būtybės taptų laimingos ir gilintų savo dvasinį žinojimą. Todėl kartais Jis sukuria situacijas ar pakreipia įvykių eigą taip, kad niekas negali jų išvengti.

Todėl geriausia yra visada gyventi pagal Kūrėjo valią. Tai ir yra didžiausia žmogiškos būtybės atsakomybė: suvokti, kad egzistuoja Kūrėjas ir išmokti veikti taip, kad viskas būtų harmonijoje su Kūrėjo valia. Tada mes galime išsilaisvinti iš šio begalinio veiksmų-atoveikių voratinklio. Mokslas kaip išsivaduoti iš šio voratinklio, vadinamas joga. Apie tai, kaip praktikuoti jogą, galite

paskaityti kitame skyrelyje.